

Opłata pocztowa uiszczena gotówką

3D av
780 783

sków
Jagiellońska, ul. św.

Ч. 1 (135) Львов, четверг дня 7 січня 1937 (25 грудня 1936) Рок IV.

Орган Лемковского Союза

Выходит в каждый четверг.

Редакция и администрация в Крынице. — Адрес „Лемко“ Крыница.

Пренумерата в краю:

30 трошай місячно,
80 ....., квартально,
1.50 ....., полрочно,
3 зл. рочно.

В Амерыці: 1 дол. рочно.

В Чехословакии:
2 кор. місячно, 10 кор. полрочно,
20 кор. рочно.

Ціни оголошень:

Ціла сторона 120 зл., $\frac{1}{2}$ сторони 60 зл., $\frac{1}{4}$ стороны 35 зл.,
 $\frac{1}{8}$ стор. 20 зл., $\frac{1}{16}$ стор. 10 зл.;
оголошення малы за 1 мм. 20 гр.,
в тексті 30 гр., перед текстом 40 гр. При місячном и делшом
оголошенню значна знижка.

Кonto чекове Нр. 404.155.

5976
IV 9
47 1937
ВСІМ ПРИЯТЕЛЯМ И ЧИТАТЕЛЯМ „ЛЕМКА“ ЩИРЫ ЖЕЛАНИЯ ВЕСЕЛЫХ
СВЯТ И ВСЬОГО ДОБРОГО С НОВЫМ РОКОМ ПЕРЕСЫЛАТ

РЕДАКЦІЯ.

По поводу свят слідує чиство „Лемка“ появит ся 21. січня 1937. р.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Тыма словаме поздоровяме при встречі знакомых на памятку той великої хвили, коли то в бідній стаєнці народил ся Бог - Человік, несучий людям високий ідеал. Ідеал Добра і Правди, могучий переобразити світ в Царство Небесне. Ідеал, котрий, як вифлеємська звізда, веде світ ку лішої будучності и ліпшому житю.

Приходять свята... Свята любви, спокою и згоды. Боже Отроча приходить на світ несучи

оливну галузку міра. Братську любов несе Оно цілої Вселенної.

Свята надходять... Почитают и шанують их всі, кому дорога єст пам'ять Доброй Новини. Села и міста будуть праздновати тот день так як наказує отвітний обычай. Торжественно, весело и радостно. Єст то час, коли в каждой хаті, бідной ци богатої, забывают люди о своих штоденних клопотах и терпіннях и летят мыслями и сердцем ку справам, котры не сут

родом с той землі. Єст то день, коли чоловік лучить ся в своєму чувстві с Божим Отроком, приходячим на світ для его спасеня.

Пречудна єст краса сяє! Однаково ударяют розрадованы сердца, коли в Святый Вечер засідають цільма родинами до стола. Однаковим чувством наполняют ся голосы, співаючи в церквах:

„С нами Бог, разуміте языци...!“.

Што нас жде в 1937. року.

Як на початку кожного року, так и тепер много ворожбітів старають ся открыти тайну будучого. Старають ся они предсказати, який буде рок 1937. и што он людям принесе. Гдеяки с них предсказують судьбу одного краю, а інши, як напр. Евгения Доманска, славне мідіюм д-ра Охоровича предсказує события многих держав. Може іншим бесідує она: рок 1937. буде на загал неспокойний, несучий велики несподіванки. Зима буде остра от половины січня до половини марта.

Во Франції чимраз сильніший вплив комуністів и опасность домашньої війни. В Польщі по переходних трудностях наступит господарче оживлене, што отобє ся користно на соціальному положенню. Наступит значна поправа в області моторизації, будови дорог и оживлення в промислі.

На Далеком Всході будуть тяглы війни, котры будуть угрожати мирови цілоти світу, але в том році до війни не дойде. Будут лем війни місцеви.

В Іспанії переможут повстанці. Бои продолжат ся іще 4—5 місяців, але і погодивше не буде польного успокоення. Вплив Союзів отограт свою роль: Комуністична агітація зазначит ся в многих державах. Рок 1937. буде початком великої війни.

Безроботе не зменшать ся, а наоборот в деяких краях може ся іще поглубити. Настрої противницькі приберуть острый характер.

В Німеччині спокой. В Сфітах чимраз остріший курс противнімецький. В Англії и Америці величезны вооруження. Так приблизительно рисує нам будучность Доманска.

Не во всім годит ся с ей ворожбом Геновефа Цепфер, котра спущат страшны громы на Францію и предсказує, же улицы Париза застелят ся трупами. Война в Іспанії закончит ся по ей словам аж в 1938. р. В Англії має быти переворот и бывший король Едуард VIII верне до Англії яко диктатор. Пані Цепфер не ограничат ся до ворожбы на 1937. рок, она сягат дальше и предсказує, же за 50 літ с Франції и Англії не буде анисліда.

Трудно нам буде спрощити ворожбу обчислену на 50 літ, але, если поживеме, то увидиме, ци спрощят ся предсказаня на 1937. рок. Лучше было бы однак, чтобы ся не спрощили, бо ворожбы не предвіщают намнич добра.

хат лем втотчас, як ей ктоси хоче и коли тот ктоси вірит, же вийде с ней побідоносно.

И тому в истории ніт случаев, чтобы яккиси інцидент викликав войну, если жадна сторона ей не багне. Інциденты, то лем претексты до воен, а николи их причини.

Таксамо антагонизмы не викликають войны. Килькох то раз вчераши враги стают ся днеська союзниками. От недавни враги англійки и італіянки навязуют уж тепер добры отношения. Перед роком іще італіянки остерігали світ перед японцями, а прусаки с легковажнем бесідовали о „нізшої“ жолтой расі, а тепер одни и други поробили с піна пакты против Росії. И так всяди. Аж и загальны вооруження не сут так небезпечны, як бы ся выдавало. Небезпечна єст лем диспропорція в вооруженю, т. зи. того, если одна держава єст сильно, а друга слабо вооружена, бо втотчас приходить покуса, як то мало місце меже Італію и Абісінію и меже Японію и Китаєм. Але, если всі держави вооружают ся рівномірно, втотчас шансы напастника малюють.

Видно с того, же війна не єст катастрофом, котра може каждой минути упасти. Гроздит она може слабым, безоружным, непріготованым до войны. Але сильны, приготованы на все, готовы до борбы, могут жити спокойно, тым больше, же в Европі єст много держав, звязаних оборонными союзами. Прото тыж можеме сміло вірити, же скоро до війни не прийде и же неодни іще свята будеме весело празновати.

Несчастный случай в Татрах.

В часі латинських свят була в Татрах сильна курявка, котра дала ся в знаки нартіям.

Пару случаев мало місце на трудных теренах коло Каспірового Верха. Меже іншими нартіям Вл. Чех отнашол в Котлі Горычковом інж. Ритермана со зломаном ногом. Ст. Гонсеницу задувякву знесла с Сухого Провала до Тихої Долини, где отморозил собі ноги, руки и уха. Со зломаном нартом, страшно змордованого отнашли его други нартіари.

ВОЙНА ЦИ МИР?

Через цілий 1936. рок населене світа живло под тяглом угрозом війни. Одна сенсація по другої торгали нерви мільйонов людей. Найперше с Африки доходили грозни вісти и не покій ширил ся по світі на мысель, же соттамаль пожар може перенести ся на Середземне море. Пак подерто на стрямобільний версалський трактат. Наконец розгорила братобуйственна різь за Піренеями, прибираючи скоро характер одинський в своєму роді „генеральної пробы“ европейської війни.

Ту и там начали голосити кресты походы против іншим формам правління. Антагонизмы поглубяли ся и недовіре росло. Світ вооружал ся чимраз скорше. Оден с великих європейських народов признал, же арматы сут

важніші от масла и начал постити, жеby мати больше армат. Выдатки на вооружене осягли рекордовы сумы. Почали громадити на случай війни не лем потребни воєнны матеріали, але и сістни припасы. Тягом выдавало ся, же найменьший інцидент може викликати страшну війну и же о тот інцидент бара легко. Прото тыж слышало ся часто, же війна „висить в воздухі“.

Тымчасом до війни не пришло и скоро не прийде. Війна — и то єст може найважніша наука, яку можна вынести с теперешніх событь — не єст якомисі катастрофом, падаючом на людей неожиданно, не єст пожаром, выбухаючим от одной искорки и не выбухат так скоро, як бы ся выдавало. Війна выбу-

Уж появил ся богато ілюстрований календар „Лемка“ на рок 1937. Кромі того видано также малі календарі для дітей и великий календар стінний. Календар на р. 1937. єст виданий в ограниченом числі екземпляров и тому, кто хоче достати, мусить якнайскорше замовити его в адміністрации газеты „Лемко“.

Ціна одного екземпляра виносить 50 грошей

и кошти пересылки. При замовлению понад 10 календарей кошти пересылки покрывают адміністрация „Лемка“, котра дає также один календар даром.

Доход с малых календариков, которых ціна виносить 10 грошей, переначаме на Руску Бурсу в Горлицах.

Редакция.

Святочни желання Папы.

В Святый Вечер Папа Пий XI. выголосил перед микрофоном ватыканского радио промову до цілого католицького світу.

Папа заявив, же в роцницу великого свята мусит на жаль получить свои чувства радості з чувством смутку, викликаного злом, котре так широко розпространило ся над людьми и Церквом. Зло того показує всім на грозну и поважну опасность, приказуючи одночасно злучити ся людям доброй волі и доджити усилий, штоби боронити ся против пропаганді, направленої против найсвятішими вартостями чловіка.

Смотрячи на домашну войну в Іспанії —

мовил Папа дальше — относит ся вражене, же пропаганда тата, хотіла зробити найвищий експеримент, вправляючи в рух на терені цілого краю свои буритьські сили, котры розпространяют ся также по цілому світу.

Гварячи наконец о своєму здоров'ю, Папа сказал, же его терпнія сут лем малом частю того, што терпіт велика часть світу.

*

С Риму доносять, же Папа, котрый уж в пару послідних дніх вставал с постели, штоби вислухати Служби Божої, по поводу болей перестал опушати постель.

Не хотіла, щоби діти умерли от голоду.

Трагедия несчастной матери.

Несчастно уложило ся жите Виктории Мунке, котра с 4-ро дітми нашла ся в крайній нужді на улицах Баршавы.

Надармо старала ся она у всіх праві институций, хотячи оставити свои діти в якомисі приюті, штоби не примерали голodom. Мали они маму и прото жаден приют не мог их приняти, бо приписы позволяют принимати лем сироты. Доведена до крайності мати сохабила двоє найстарших дітей в сінях осередка здоров'я. Отнайдено ю одна; и недавно станула перед судом оскаржена о подшмарене дітей.

Мати со слезами в очах сказала, же хоті-

ла спаси діти от голодової смерти, бо не мала им што дати істи. Не шмарила их на улиці, але в приюті, от котрого сподівалася помочи.

Окружний Суд оправдал ю, признаючи, же токо, што зробила, было найлучшим виходом с тяжкого положення.

Так бідуют нераз люди в місті. Бідуют страшно, особенно в зимі. коли єсть меньше роботи. На тых то бідаков переводят тепер складки громадські и гмінны уряды. На них збирають бандурки, зерно и дырва. Прото, кто лем може, най не жалує жертвы, котра може обтерти неодину слезу сиротам и матери.

Хліб и масло на картки.

Невеселый подарунок достали на новий рок жителі Німеччини. От 1. січня 1937. введено там ограничения на цілий ряд сістных продуктів, як масло, омаста, хліб и т. д.

Ест то перше заряджене на велику склюю с под знаку Чотиролітнього Пляна: консумация мусит быти зрационализована и ограничена, бо бракує девиз на закупы заграницом.

Всі хояжкы Берлина выполнили уж друкы и подали число родини, а также подали, в котрих склепах купуют масло. Достали они картки (господарські паспорти) на котры можуть куповати товары лем в одном склені. Без такої картки не можна там купити ани 1 лут масла. Уж тепер слышит ся там часто, же в склепах ніт масла.

Кілько мы іме.

На рано кусник хліба, перед обідом знова, при полуденку также, а часом и вечером, то пересічна порція, яку праві каждый іст што день. Здає ся, же то не дуже, але если пораховать сідженій хліб через цілий рок, то показує ся, же с хліба того можна было бы выставити кошицу высшу от хлопа. Тота кошица важила бы праві 3 раз тилько, кілько важит консумент, бо у нас припадат на 1 чловіка около 180 кг. хліба. Если приняти, же пересічно живе ся у нас 50 літ, то за час свого жите сідат 1 чловік 9.000 кг. хліба. Если бы тот хліб уложити в 2-кильограмовых бочонцах рядом коло себе, то они заняли бы пространство широке на 25 цм. и долге на 1.5 кільометра.

А кілько у нас ідят мяса, цукру, картофлей? Кілько выпивають молока, пива, горілки, вина? Цукру в місті припадат на 1 чловіка 30 кг. рочно, але за того на селі лем... 2 кг. Так само єст с мясом. В місті припадат

на 1 чловіка 41 кг. мяса, а на селі 13 кг. Але за токо беме редорд в консумации картофлей, котрих сідаме 932 кг. кождый рочно. Пива піме по 5 литров рочно на голову, спирта по 1 литрови, а вина лем по $\frac{1}{10}$ части/литра.

Кілько хліба ідят ріжни народы?

Статистичне бюро Лиги Народов выдало цікаве обчислене, кілько хліба сідат ріжни народы. С той статистики вынимаме пару цифр.

Найбільше хліба ідят французы и они занимают перше місце в статистиці. Француз сідат пересічно 270 кг. хліба рочно, што робит около полтора фунта денно.

На другом и дальших місцах сут: Канада, Австралия и Болгария. Ту сідат пересічно оден чловік 250 кг. хліба рочно, т. е. 70 дека денно.

Други народы ідят значно меньше хліба. В Бельгии припадат на 1. чловіка 210 кг. хліба рочно, в Аргентині — 190 кг., в Швайцарии, Польщі и Злученых Державах Полн. Ам. — 150 кг. т. е. пересічно 40 дека денно. В Німеч-

чині сідат оден чловік рочно 90 кг., а в Росии, в том богатом краю зерна лем 60 кг.

Консумация зерна не єст однозначна с производством зерна в даній державі. Венгрия, Румунія, Африка полночна, Росія и Индія продукують барз дуже зерна, а народы тих країв ідят хліба мало. Натоміст Франция и Бельгія, где консумация хліба єст найвища, продукують у себе мало зерна и мусят єго купувати.

Найбільшима продуцентами и експортерами хлібного зерна сут: Аргентина, Канада, Австралия, Венгрия, Росія и Румунія. Польща належить до тих країв, котры помимо доста значной консумации хліба, продукують зерна больше, як сідат и могут позволити собі на невеликий зрештом вивоз зерна до чужих країв.

День над совітском границом.

Напротив себе стоят два столби, с польской страни столб біло - червоний с польским орлом, по страні совітской столб с серпом и молотом. Меже обома столбами пас землі, котрого не можна переходити.

Коли наблизити ся до тракти, то можна спостеречи, же хоц земля єст така сама, роздерта штучно на дві часті, то однак по таңтой стороні жите єст совсем інакше от нашого. На перший взгляд по обох сторонах робят токо same каждого року: на весну виходять люди в поле и орут землю, в літі и в осені зберають хліб с поля. Але коли у нас ввечером по цілодневной роботі розносит ся по селі пісня, там єст тихо. В наших церквах каждого дня рано и вечером блють дзвони, там забыто давно о дзвонах и церквах. И ци направду забыто? О ні! Памятают красу дзвонов всі, памятают ю стары и дорослы, бо чули ю каждого дня в часі, як были малы и молоды и як не боронил им никто молити ся до Бога, знают ю также молоды и діти с оповідання старых и всі тужат за их милым звуком. Не трудно спостеречи тулу тугу, бо коли у нас отзовут ся дзвони, там люди пристают и надслухуют. Надслухуют также, коли увидят, же по нашей стороні иде процесия и люди співают церковны пісні. З далека не видно выразу их лица, але напевно, если бы мог вглянути в их душу и сердца, увиділ бы страшный боль и жаль за тым всім, што они сильно полюбили, с чим зжили ся и што творило часть их существа. Можна забрати комуси маєток, можна выдерти груйт и гроши, але души не выдре никто. Она споневерана и подоптана тепер — визволит ся с кайдан и пойде ку своєй любви... ку свободі.

Поучене в справі карт на оружие и карт ловецьких.

Посідане якого нибудь оружия без позволення властей єст заборонене. Позволеня, або карты на оружия выдают Староства. Хотячи достати таке позволене, треба внести прошу до Староства, подати поводы, чом посідане оружия єст петентови потребне и на поданю наліпити стемпель за 5 зл. Дальших 5 злотых коштує видане карты.

Если хоче ся пользовати, а не єст ся власителем або арендатором ловецького округа, мусит ся мати писемне позволене от даного власителя або арендатора округа, а кромі тогого карту ловецьку, котру выдают Староства по заплаченю в Скарбовой Касі оплаты в сумі 21 зл. за 1 рок, або 41 зл. за 3 роки. Пользоване на ріжни гатунки звірят єст дозволене лем в означеном часі.

Чом руснаки, а не українці.

Под таком позом поміщат Іль. Кур. Цодз. в ч. 356, с 23, грудня 1936, артикул Казиміра Керского, в котрому автор, знаток національних справ, називає нерозумним називане руснаков українцями. Автор виказує, що назва країна, україна або край означала от даєна все землі положені на краю, або на граници з землями іншої держави. Так інш. поляки називали полуднєву частину землі краківської та же україном, бо она граничила з Венгриєю.

В том іменно точно територіальному а не етничному значеню називу „Україна“ відмічено по раз перший аж при конці XVI, і на початку XVII століття. Через Україну розміли втотчас велику частину воєводств київського і брацлавського разом з дикими полями Нижку і Запорожжя. На захід Україна граничила з воєводствами волинським і подольським. Воєводство руске, обнимавше теперешнє воєводство: львівське, тарнопольське і станиславівське, не лем николи не належали до України, але з нім ани не граничили.

Назва України, яко поняття виключно територіального, удержала ся також по розділі Польщі, коли тутаї окраїнны землі перешли під пануване Росії. Аж до світової війни Україном називали частину губернії київської, єкатеринівської, херсонської і паропівів губернії подольської (землі положені за Дніпром називали Малоросією, а жителів малоросами).

С того виникає — пише Керский — же в границях теперешньої Річищеполітії Польщі ніт ани одной пяди „українної“ землі.

Границы польської держави не сягають так далеко. Ціла Україна осталася в глубині республіки союзової. Називане якою нибудь часті Польщі „Україном“, або таїж „Западною Україном“ єст явним фальшивом історичним і географичним.

По усталеню того безспорного факта, — пише Керский далі — призадумайме ся даліше, ци єст основа називати руский народ, ющий в Польщі во всходних і полуднєво-всходних воєводствах українцями. От коли пам'ятат история, населене тута, так, яко и побратимы ющи по таїтій стороні граници

польсько-російської, носили все **назву русинов. О українцах яко отрубной назві цілого народа, никому ся николи не снило.** Українцем був кожний житель України, пониманої в значеню територіальному, адже тот кто жив на Україні і то так руснак як і поляк.

Если ціла Україна находит ся поза границами польської держави, то абсурдом і то не лем етнографичним, але і логичним єст розглядати руснаков ющих в Польщі, котрих ніч не лем с Україною — українцями.

На той то основі Сейм Річищеполітії Польської, обрадуючи на засіданні дня 9. липня 1924, над правом языка меншинист, **уставил для означения людей національності руской виключно термін „русин“ і „русский“,** при чом отшмарил всяки поправки, стремящі до заступлення в тих законах назвы „русский“ словом „український“.

Коли в р. 1928. послы „Клуба українського“ в Сеймі зголосили нове внесене, в котром жадали зміни назви „русин“ на „українец“. **Сейм внесене тута же не ухвалил,** бо не напош жадних основ до зміни попередного свого рішення.

Тым способом термины „русин“ и „русский“ суть усталені, урядови и всенародно обовязуючи для означения подібноких членов руского народа. Народ „український“ в Польщі ани формально, ани фактично не существо. Тото єст другий вывод, не подлежащий жадним сомніям.

В звязи с тим повстає однак питане, откаль взяла ся назва „український“, вмісто теперешньої назвы „русский“.

Перед 50-ома роками — пише даліше автор — о українцах никто не чул. Терминольгію українську євел аж проф. М. Грушевський в своїх студіях над исторією „українського“ (!) народа. Понеже в языку російском відраз „русский“ означає так руснака, як і росіянин, Грушевський хотіл таким способом запобігти ідентифікацію руснаков з росіянами. Помимо того терминольгія українська робила малы поступы серед руского населення, кістре не переставало уживати свою отвітчу.

историчну назву. Часть того населеня аж і сильно протестувала і тепер іще **протестує против напыханю єму чужої номенклатури.**

В 1928. року 10 руских культурально-просвітніх і економічних організацій внесло до Сейма подробно умотивовані протести **против проектованої „українським клубом“ зміни назвы народа „русского“ на „український“.**

В протесті том виразно подчеркнено причини, котрия руководили ся теперешні руски политиці, хоча змінити свою историчну назву. Сут то **причини натуры виключно політичної.**

Українізм ширят лем тутаї руски політични партії, котри поставили собі за головну ціль утворене „Самостійної України“, розширяючої ся от близко... мурів Кракова аж по Кавказ. Партии тутаї стремята до оторвання от Польщі мішаных національно польсько-рускіх частей, настают адже на цілість держави і сут против партіями противодержавными в полном змислі того слова.

В том то значеню — пише даліше автор — політичном, а не національном — повинні мы уживати слова „українец“ і „український“. Українец — то руский сепаратист, то член, або симпатык кожної рускій політичній організації о наміренах отсередніх або бурітельських. **Але ани України, ани народа и языка українського в Польщі ніт. Єст лем Червена Русь, єст Подолє, єст Волынь.** Сут то всю землі належачі до Польщі, населені через народ руский (не український) і польський, послугуючий ся языком руским (не українським).

Наконец автор педає причини, чом то многи поляки, а также і польські газеты принімають назву, противячу ся историчной правді. Причини того находит автор в том, же загал не призадумує ся над назвом и повторят безкрайично поддану єму яку нибудь назву.

Так пише о нас поляк, муж науки, котрий знає историю руского народа. Признає он, же наша правдива назва єст лем одна: „руснак“ и „русский“, а колиже познают туту святу правду наши блудни братя, котри за гроши Берлина отрекли ся свого руского імені.

„Бог предвічний народил ся...“

О Бозі Гнат знал не дуже. Знал лем, же то Всемогучий Господь, до котрого он, бідний пастух, боял ся наблизати. В церкви не сміл ити близко до олтара, ставал все поза всіма другими, при самом порозі. Але тот Ісус, котрий народил ся в бідній стаєнці осмілял худобного Гната так, же он отдал бы ся єму с цілым довірем. А іще, як вообразил собі Ісус, яко лежаче на сіні Дітя, то мякло му сердце так, же не мог вздергати напливуючих до очей слез.

Коляди переносили Гната в якісі лучший і простший світ. В часі цілых свят ходил, як в якомисі веселом сні. Всі люди выдавали ся єму добры, приязни и любячи ся взаимно. И чуда, в іншій час от землі далеки, тепер выдавали ся єму возможни.

И раз в таком настрою пришло му до головы, же ся може зас Вифлеєм и тутаї стаєнка с Божим Дітям приближит и же ся може на очи бідним пастухам появит. Если тамти с коляд Го виділи, чом же бы и тутаї теперешні не могли Го видіти? Аж му от тих мрій сердце радостно подскочило. Втотчас бы и он, Гнат дознал того счастя, жоби ся мог поклонити маленькуму Ісусу в стаєнці. Певно не с порожніми руками бы пришол, але с дара-

ГНАТ В ВІФЛЕЄМІ.

Гнат, от коли запам'ятал, т. є. от дітины — сирсти, был настухом чужої живини. Под кінець, в старих літах, на шугая ся нанимал и пасал овцы на полянах. По родичах своїхнич не достал, бо был кус на розумі планний. Жил при своїй замужній сестрі, котра по няніях грунт достала. Покаль жила сестра, было Гнатови добрі добре, але яко ю Бог забрал, а швагер оженил ся другий раз, о Гната никто не дбал. Добре іще, яко єго под дах на зиму принимали.

И постаріл ся Гнат, пасучи чужу живину инич ся через тилько літ не дослужил. Мал лем пса, котрий был єму за цілій маєток. Кликал на него: Вірний. Был то малый, кудлатий, мудрый писко. Вірний был, то уж ніт што речи. Ходил за Гнатом всядиваль, на крок его не отступал, носил за ним сердак, служил му вірно, як Гнат людям.

С роками Гнат на груди западал, ноги почали му тяжити и за овцями скоро ходити не мог. Але перед людьми не нарікал. Вірному ся лем скажил, котрий помогал му навертати овцы.

В зимі в коморі при швагрі мешкал. Ци там занедужал, ци ні, никто ся о тото не ста-

рал. Чим раз тыж барже прикрило ся єму жите.

Оден тыжден в року мал Гнат світлый: свята Рождество Христова. Коли ся наблизали, тішил ся уж передом, горячковым ожиданем их витал, бо были то свята его, пастыра. Нич он не мал, до школы ниякої не ходил, наук и катехизмовых приміров, ани молитви не знал, уміл лем с памяти коляды. Якоє легко, с повітря ся их научил. Бо в колядах было вісъо то то, што знал и розуміл, что ему было близке и знакоме.

Пастыри клячут,
Поки Бога бачут...

То напевно тети пастухи, што пасли перед ним на кошарах. О них в колядах написано. Ціла тутаї история правдива: як при кошарах поснули, як ангел обявил им новую радость и як их звізда запровадила до бідній стаєнки коло Вифлеєма.

О Вифлеємі слышал, же мал быти где-то далеко в жидовском kraju. Але стаєнка мусіла быти где-то близко, при конци села, скоро пастыри до неї прибіжали іще той самой ночі.

О чом треба думати уж в зімі.

Статок буде худий, сухотнічий, о малой въдайности молока и толщу, яловячий и ронячий так долго, покаль лука не стане ся основом "годобії".

Так сказал проф. Конопинский и тоты слова повинен каждый газда добре памятати. Он показуют нам, от чего належит начати по праву доходовости наших господарств. Через добру луку до доброго статку, а через статок до сіна.

Долгы, зимовы вечеры, коли єст дуже часу на думанє, треба подумати и о том, што робити с луком на своєм господарстві, штобы достати с ней як найбóльше сіна о высокой кормовой вартости.

О управі и навоженю лук писали мы уж нераз и не будеме повторяти того, што каждый селянин повинен знати. Знане єст преця, же с ..порожного и Сальмон не наліє" и же лука, которая николи не виділа борону, компосту и кайниту, не може дати добрых покосов сіна. Лука така с року на рок штораз больше диче, то значит, же множат ся на ней буряны и квасны травы, которые мають малу кормову вартость, а часто аж и шкодливо дійсвуют на здорове живини.

А преця лука повинна быти головным же релом пашни, которые дадут нам білко, бо выпрородоване в сіні білко єст значно дешевше, як в купованых отрубах.

Што однак мають робити тоты селяне, которые совсем не мають лук — где-ж они мають здобыти токо цінне білко? Одынока рада — то змінити дотеперешний старосвітський способ господарования и перезначити фалаток поля под пашни рослины.

Если кто был в Німеччині, то спостерег напевно, же там на малых господарствах встречається на каждом кроку таки рослины, як сонечник, пашна капуста, конский зуб и інши. Прусаки розуміют потребу вытворяня білка во власном господарстві.

У нас гдєяки селяне не знают навет, як тоты ростины выглядает. Трудно в пару сло-

ми. На який-же дар стати бідного Гната. Не маєнич, але газдыня дає ему літом кляганий сыр (бундз). Приде с сыром. Бог - Дітя прийме ёго дар, бо знає, же Гнат дає ёго щиро. Аж встрася ся цілый. Повірил, же так може ся стати. Як скоро — трудно згаднути, але так буде напевно.

Тота мысель уж го не опустила. Часом слабла, часом ся ясніше проявила, але в нем была все. Придушили ю голоды и холоды, якы в часі долгой зими в коморі у шватра не переносил. При кошарах в горах освобождала ся наново — а уж в часі філіпповки, коли свята ся зближали, переміняла ся в горячку очіданія.

За тое, же пас через літо, доставал в зашлаті клятаный сыр. Тож выбирал с него што найкрасший, робил с него брындзу и дбал, штобы ся добре до того часу заховала.

Перед Святым Вечером строїл ся, як мог найлучше. Волосє стріг, онучи прал, гуньку стару латал, штобы ся як найкрасше в стаені вымріяной показати. В першу поч свят не спал совсем. То до выгляду, то на небо што хвиля позерал: світла, возваня ждал. Коли поч минула, гварил собі в духу: ище не час... На другий рок ся стане.

А чим дальше в роки заходил и планил,

вах описати свойства пашиной капусты або сонечника и подати способы их управы. Радиме однак нашим Читателям, штобы в часі зими прочитали даяку книжечку о управі пашиних

рослин и подумали, которая с них надавала бы ся найлучше в их господарстві.

Памятати однак треба, же пашни рослины выростут красно лем на грунті добре вынавоженом стаєнним гноем и штучными навозами. О насіннє треба постарати ся также на час, а не в послідной хвилі.

Бураки, яко паша для коней.

Пашни бураки дают пересічно плод 4 раз больший от картофелей и прото повинно ся ёго плекати всяди, где лем сут отвітны условия. Памятати однак треба, же бурак не любит грунту сухого и ялового.

Свойства пашиного бурака, яко пашни молокогонной, сут загальню знаны и тому не будеме ся над тым розводити. Селяне помимо того плекают относительно мало пашиних бураков, хоц єст то рослина цінна для корма праїв всіх домашних звірят. Численны досвіды выказали, же бурак єст добрым кормом и для коней. Понятно, если коні тяжко робят, або сут уживаны до скорого бігу в запряженю або под верх, то овса ничим заступити не можна. Але, як коні стоят без роботи в стайні (нпр. в зімі), або робят легко, ходячи кроком, то можна их сміло держати на бураках.

Свойство бураков, яко пашни для коней полягає на кормовых свойствах цукру, чим больше адже бурак має цукру, тым лучше. Найвысшу вартость мають цукровы бураки, але и пашни надають ся добре до той ціли. Бураки даємо коням в стані суровом посіканы и вымішаны с січиком. Барз добре єст різати січику с соломы и с сіна. Варити бураки не треба, бо тое поменьшат вмістимость цукру. Бураки треба передом старанно вымыти; бо глина и пісок шкодят коням. Даєти можна до 15 кг. на штуку денно. Їсли коні робят, то бураков треба зменьшати, заступаючи их овсом, а по крайней мірі добрым сіном.

Бурак дійсствує на жолудок коня легко прочищаючи. Коні кормлены бураками выглядяют добре, мають бріх выполнений и світлячу серсть, але при тяжкій роботі скоро ся мучат и потят. Занадто дуже бураков не можна давати, бо коні мають жолудок относительно малый, а бураки мають в собі дуже води,

тим горячіше багнул сполненя своих мрій.

Аж пришло токо Свято Рождества...

Гнат лежал на вырку в стайні. Там его, яко хворого, маючого скоро емерти, вынесли. Зрештом ліпше му ту было при быдлятах, бо студень го трясла.

Гнат лежал в горячці, але памятал преця, же то днеська Святый Вечер. Казал тиж собі, як пшаверина била в стайні доити, кус брындзы со своєї коморы принести и мал ю под руком на вырку — решту отдал газдам. Вірный лежал при ёго ногах.

Появила ся звізда. Вечерю іли в хыжі и складали сой при просфорі желаня, а о Гната в стайні кто бы ся старал? А он, тяжко на своєму вырку отдыхаючи, радостны в душі мал мысли. Чул, же ся днеська тое чудо, на котре ждал давно, сполнит. Ждал на ёго цілым своим существом. Опар великой горячкы разом со змерком заморочил поволи ёго змыслы и попал в полсонны мрій. Тревал так долго, аж полноч ся зближила.

Нагло сорвал ся Гнат. Што-ж то ся діє? Ясность незвичайна осліпила ёго очи. Слышит небесну музыку... Позерат на стайню, а тут стайні отмінила ся от чуда. Вишитко засеребрило ся и зазолотіло — паутина вісяча у повалы, стала ся небосклоном, с поза которо-

адже и при наїдженню ся буде то корм слабий. Додаток сіна або коничу при кормленю бураками єст доконче потребний. В загалі свойства бурака, яко пашни, сут барз подобны до моркви. С того огляду нпр. для кашлючих коней сут бураки барз отвітним кормом.

Малы газды у нас держат в загалі за дуже коней, звычайно больше, як потреба до обробленя грунту. В зімі, по роботах в полі, конь стає ся формально тягаром, бо треба єму дати істи, а роботы с него ніт жадной. С той причини треба старати ся, штобы коні удержаня коня в зімі обніжити, килько ся лем даст. Прото тиж бурак заслугує на увагу, бо дає высоки урожай и калькулює ся при кормленю коней и коров без поровнання лучше як картофлі.

Отмін пашиних бураков єст дуже, много с них отливат ся високом полонностю и надає ся чудно до кормленя живини. Выбор отмін зависит от грунту.

ПОСМІЙМЕ СЯ!

В склепі.

- Килько коштуют дві куропатви?
- Два злоты и 20 гропей.
- А одна?
- Оден зл. 50 гр.
- То дайте мі тулу другу.

С нашого шептаня нич не буде.

Перед войном жил в одном лемковском селі священник, который старал ся наклонити всіх пияков, жебы перестали пiti. Раз оден пияк прирек священнику в часі сповіди, же не буде пiti через три місяци. На другий день виходить он пяній с корчми и встрітивши священника, нахильяє ся до ёго уха и бесідує:

— Єгомость, с нашого шептаня нич не буде.

го появляют ся в світлі головки ангелов. Видит... с дверей открытых через порог сыпуться овцы — одна за другом... познає тоты, которые пас в літі — цілый их кырдель, о волні в блеску серебряной, входит до середини... Аж наконец, ведут Гната до жолоба — до місца, откаль бе світло — и видит на золотом сіні Исуса — Боже Дітя...

Зрыват ся чим скоріє с вырку, бере в тремтячи руки брындзу, злазит на дылини и дрожачи на цілом тілі, перетискат ся через кырдель овец и наближат ся до вертепа — сонца. Ту падат на коліна и скуный подарунок у ног Дітия кладе.

— О Исусе! О Исусе! — тилько лем може проречи. Сміє поднести очи и видит: Боже Отроча усміхат ся до него.

Втотчас уж Гнат не може благодати в сердце наплыненої, перенести. Губит ся в небі.

Коли рано пришол ктоси до стайні, застал Гната на вырку вмерлого. Радость мал на лиці, якой никто у него за житя не виділ. Уснул в Вифлеемі пастыр Божий. Вірный пласал за ним.

С Вл. Оркана „Дызма в Вифлеемі”.

Практичны рады.

При вырастаню тіста треба уважати, жебы его не задуло. Прото належит прикрыти тісто чистым полотном.

Посуда, в якой росте тісто, мусит быти так глубока, штобы тісто не достало полотна, яким ест оно накрыте. Тісто не повинно за долго рости. Оно повинно рости ище в пецу, бо иначе не удає ся.

Ярину приготовлену до вареня найлучше наколати в соленой воді, бо в такой воді выходят с ярины всі хробачки, які могут ся в середині ярин находити и опадают на дно.

Ярину належит варити в воді без соли, бо она скорше змякне и буде мати нижнійший смак. Не треба єї варити также в глубоком горнисти, бо верства на споді розварит ся, а верства с горы буде недоварена.

Картофлі по отцідженю ставляти ище на коротко на кухню, штобы отпировали. Не треба их втотчас прикрывати. Таким способом отходит с них пара и становт ся съпки и смачны.

Стручковы ростины треба перед варенем намочити в зимной воді, штобы розмякли. Робит ся токо в вечер попередного дня, в яком маме их варити. Горох, физолу и інши стручковы ростины варит ся долго в мягкой воді.

Луска с рыб чистит ся добре, если рыбу подержимо хвильку в горячой воді.

Штобы молоко не пригоріло, треба намастити дно горница перетопленым маслом. Можна также каменный горнец, в котором вариме молоко, обмыти студеном водом и не вытераючи, наляти до него молока.

Штобы черевики не скрипіли, треба их на ночь дати до льняного олію так, штобы подошвы натягнули толщу.

Мокры черевики высушиме найскорше, як до середини насыпеме огрітых косточек с чепечень, або огрітого зерна и вложиме мокру часть черевиков до сухого овса.

Свічка буде ясно світити и не буде цяпкати, если перед засвіченем даме ю на пару годин до соленої води (1 ложочка на 1 литру води), а пак выймеме и поставиме, штобы она высохла. Кромі того добре ест насыпти кусчик соли вокруг кнота. Тым способом ощадиме также на світлі.

Як куровати хробакы у дітей. Коли діти достають хробакы (глисты), тратят они аппетит и сон, становт ся бліды, а нераз нудит их и достають горячку. Дітина марніє, стає ся нервова и смутна и треба ѹ куровати. Найлучшим средством против хробакам ест цытвар. Купуєме его в аптыці, або дрогерии. Запарює ся одну ложочку цытвару в шклянці кипячої воды, солодит ся цукром и дає ся дітині пiti рано начче на 1 годину перед сніданем. По годині треба дати дітині 1 ложочку рыцынусу, штобы вытрут хробакы вышли. Добре ест перед та-ком курациом попередного дня вечером дати дітині селедца с цыбулью и нич большие. Хробакы не зносят оселедца и выголоднілы ме-чут ся рано на цытвар и трут ся. С цытваром належит однак поступати осторожно, бо ест то отруя, которая може зашкодити и самой дітині. Прото тыж лучше ест давати дітям істі чеснок и сок с цыбулі, которы также нищат глисты.

Чиста білизна. Штобы мати чисту и сніжно білу білизну треба змішати 1 часть чистой терпентыны с 2-ма частями спирта и додати

2 ложки такой мішанины на 50 л. воды при синкованию білизни. Білизна синкова в та-кой воді буде чиста и біла, як сніг. Мішанину спирта с терпентыном можна переховати долший час в добре закоркованой флящи. Самом мішанином терпентыны со спиртом чистит ся добре толсты плямы.

Чим чистити соломяный капелюх. Літну воду разоброти мылом и додати до неї кус сальміаку. Том водом выпрати капелюх при помочи щотки пару разов.

Білый капелюх вытрепати добре с воды и вложити до скринки, в яку малым отвором с

долины напускаме дыму с сіркы. Тот дым выблює солому. Польск білый капелюхам надаєме тонком поволоком желятыны, до которой додаємо крохмаль. Темным капелюхам дає польск гумова вода. Капелюхи прасуєме середно теплим жељізком. Форму надаєме втотчас, як капелюх ест ище кус мокрявый.

Квітки в фляконах не вянуть скоро, если до воды, в которой они стоят, дадаме аспирины, або салицилевого квасу.

Мясо перед мухами хоронит ся в літі так, же кладе ся на мясо цыбулю.

куляциом. На токо всьо потреба науки, книжки и газеты доброй своей руской. Не потрафит своих дітей выховати на порядних здоровых и мудрых людей тот, кто сам не ест порядним и мудрым.

Клич руской читальні ест: моли ся, учися, труди ся, трезви ся. Того клича мусиме ся тримати и най читальні не буде лем для забав, але также и то в першой мірі най она веде просвітительну роботу, дає представления, читат рефераты на просвітительны и економичны темы, учит співу и т. д. Втотчас стане ся она хлопском школом и университетом. О току школу дбайме всі, ходме до неї часто и заглядайме также до книжок и газет. Там найдеме добры рады, як треба жити и што треба робити, штобы не уступати в прогресі другим народам. Нове правлене завзвыкат всіх членов, а ест нас 92-ох, до лучного труда над поширенем просвіти в селі. Нехай пропаде тьма, а втотчас напевно всі будут счастливы и вдо-В суботу, дия 9. січня 1937. р. о год. 2-ої волени.

Присутній.

в школі в Мохначці Нижній пов. ново-сандецького отбуде ся

ОБЩЕ СОБРАНІ

членов чит. им. М. Качковского, на котре до окрестне селянство и интелигенцию запрашат

Выділ Чит.

В четверг, дия 14. січня 1937. р. о год. 4-ої в дому читальні в Смерековці повіта горлицкого отбуде ся

ОБЩЕ СОБРАНІ

членов чит. им. М. Качковского. Ціль собрання: Доклад уступаючого правленя с цілорочиною діяльністю и выбор нового правленя.

Станчак.

За Выділ

НАДЗВЫЧАЙНЕ ОБЩЕ СОБРАНІ О-ВА „РУСКА БУРСА“ В ГОРЛИЦАХ

отбуде ся во вторник 2 лютого 1937 о год. 10^{1/2} рано в поміщеню бурсы с слідуючим порядком нарад:

1. открыте общого собрания,
2. принятіе нового статута (с змінами жаданіми воєводством),
3. предложеніе членов,
4. закрыте общого собрания.

Со взгляду на конечность принятия статута просить ся всіх членов О-ва о обовязкову участі в собраню.

**Выділ Общества
Руска Бурса в Горлицах**

ЗАРЯД РУСКОЙ БУРСЫ В ГОРЛИЦАХ
подає до відомості, што по роспорядженню Міністерства науки по святах зачинат ся во всіх школах 12 січня (а не 11-ого, як было обявлено перше).

Обіжник ново-сандецького Старства до всіх Зарядов громадських в повіті в справі родинних сплат.

Зарядкам подати до відомості цілого населення способом в громаді практикованим, же Державний Банк Рольного дає долготермінні (на 10, 15, 20 и 25 літ) пожички в готових трошах на „сплати родинни“, при чом процент от тих пожичок єст незвичайно низкий, бо вносит всіго 1% рочно.

Як велике значене має того рода кредит для селянства, не треба доказательств. Правительство Річиносполітой, розуміючи незвичайну вагу того рода кредиту, увеличило Отделови Рольного Банку в Кракові дотації. Тож піде тепер о токо, щоби totы средства як найскорше досталися на село до хлопа и щоби сельське населене било безотложно и подробно поінформоване о усlovиях одержання того кредиту. Через tot кредит не допуститя до дальнего ділення грунту и так уж роздробленого. Прото та ж бурмистри и війти мають доджити всяких старань, щоби подати до відома всім живочим в их гминах и громадах слідуючи усlovия:

1) О пожичку може старати ся лем властитель господарства от 5 до 15 гектаров, але ище животного (такого, котре може удержати родину) господарства, або его части, котре в коротком часі мусіло бы быти поділене на господарства неживотны.

2) Господарство, на котре має быти уділена пожичка, мусить мати урегульовану іпотеку. **Пожички буде уділяти ся лем обезпечено іпотечно.**

3) Наслідники могут старати ся о пожичку на сплати родинни по уконченю поступовання наслідства и урегульованю тытула власності на свое имя.

4) На грунты неіпотечни пожички на родинни сплати не будуть уділяни.

5) Висота уділяних пожичок не може перевищати половины усталеного через Банк отаксвання господарства и не може вносити менше як 1.000 злотых.

6) Стараючи ся о пожичку, треба звернути ся до Отдела Державного Банка Рольного в Кракові о прислане отвітного квестіонара. Одержаный квестіонар належит выполнити, посвідчти через Заряд гмины и переслати назад до Банку в Кракові. Пак стараючий ся о пожичку достане с Банку дальше ждане дополнити квестіонар додатковыми документами, або отвіт признаючий, або отказуючий уділеня пожички.

Близших інформаций в разі потреби буде уділяти Земський Комісар в Ново-Сандецком Старості кожного вторника.

До справи точного поінформовання населення о пожичках на сплати родинни привязую велику вагу и прошу подати Старству в терміні до 15-го січня доклад о способах выполнения зарядження.

Подписаний Ново-Сандецкий Староста.

Псложене воєнне в Нанкіні было зняте в неділю. Побут марш. Чанг-Суе-Ліянга в Нанкіні свідчить, же оба маршалы погодилися цілком.

Радио для села.

Чого учит нас радіо?

Коли перший раз закладаме у себе радіо, коли по мозольном поставлению антени, залучаме апарат и с битем сердца береме слухавки, або отвераме голосник и коли гдеси... с неизнаных країв дойде до нас музика и людской голос — втотчас токо наше радіо видає ся нам барз мильм вынаходом. Посвячаме ему цілый свободный час, який мame до роспорядимости и часто со слухавками засыпяме.

Так зачинят ся звичайно наше знакомство с радио. Тото перше знакомство замінят ся в коротком часі в правдиву приязнь. Привыкаеме до той малой скриночки. И хоц штоденна робота оставят людям мало часу для них самых, то однак каждого дня найде ся час послухати радио. Тотыаждоденны авдыции выдают ся нам отпочинком и приятностью и селянин ани ся не спостереже, же он **ся учит**.

Бо програма радио єст не лем цікава, але єст так уложеня, щоби слушателя учили и образовати.

А чого учит радио? Што за користи може дати оно читальням и поодиноким селянам?

Передовсем радио повинна закупити собі кожда читальня, особено кожда така, до котрої люди не барз радо и нечасто приходят. Музика и співи радио заохотят и привлечут до читальні напевно всю молодежь села, а также и много старших газдов и газдин. Число членов увеличит ся напевно и вкладки вилынут без найменьшої трудности.

Кромі музыки и співу радио подає кожного дня вісти с краю и с цілого світа, так, же люди, слухаючи радио, знают все, що діє ся на широком світі. Радио виголошує также реферати на темы господарчи, науковы и артистычни. Радио заступат нам книжку и газету и тому повинно найти ся в каждой читальні им. М. Качковского.

Найбільший бой о Мадрят не рішил війни.

По относительно спокойных святах на мадрятском фронти, дnia 27. грудня о год. 3 надраном начал ся найбільший бой о Мадрят, столицу Іспанії.

О світаню повстанча артилерія начала бомбардовати місто и огеней продолжал ся до год. 10 мин. 30.

Населене, услышавши перві стрілы, скрыло ся до пивниц, а міліція силом усунула с улиц женщины, стоячи в „огонках“ перед склепами с провіянтами. Місто вимерло совсем.

Около год. 8 рано червона артилерія почала остріливати полудневий квартал, а отдили міліція, не зважаючи на ураганний огень повстанчої артилерії, рушили до атаки, посувачи ся о 2 км. наперед.

Ціль той атаки, была випередити удар повстанчих войск на фронти Вілля Верде, а также не допустити до окружения Мадрата через повстанчи войска.

Успішний тот маневр дає возможность атаки передмістя Карабанхель, где сут сконцентрованы значны повстанчи силы.

Чанг-Кай-Шек освободжени.

В попереднем числі „Лемка“ писали мы о том, же маршал китайских войск был арестован через находячого ся под советскими впливами маршала Чант-Суе-Ліянга. По долгих торгах освобождено маршала Чанг-Кай-Шека, а маршал Чант-Суе-Ліянг бе ся в труди и жалує своего поступка.

До тепер не знати, на яких усlovиях освобождено марш. Чанг-Кай-Шека, але уж тепер єст знане, же в дотеперешнем положити положеню Китаянич ся не змінит.

Китайське правительство оголосило, же марш. Чант-Суе-Ліянг заявил, же прото арестовал Чанг-Кай-Шека, бо дошли до него вісти, же Чанг-Кай-Шек намірят розвязати его армію и его самого лишити заниманого до того часу становиска.

Скора ликвидация конфлікта меже обома маршалами послідовала по поводу занятого через Японию положеня, котра заявила, же

выступит оружно против червоной китайской армии на полночи.

Освобождене марш. Чанг-Кай-Шека положило конец грозному положению, яке повстало 12. грудня 1936. Вертаючого до столицы Китая — Нанкіна — марш. Чант-Кай-Шека повітала овацийно 200-тысячна толпа. — Освобождене — заявил маршал — завдячам в великой мірі храбрости и тактови моєї жены.

Чант-Суе-Ліянг по прибытию до Нанкіна выслал до Чанг-Кай-Шека лист, в котором пише:

„Явям ся неокресаным и некультурным хлопом и прото пополнил я нерозважно и преступно. Жалуючи того — приїздjam за вами до Нанкіна, чтобы ждати на кару, отвічаючи моєму преступленю. Прийму аж и смерть, если принесе токо користь моєму краєви. Прошу не дати отвести ся чувством приязни для мене и судити мене так, як я на тото заслужил.“

Що чути в світі.

Зерно дорожат.

В Америці подорожала сильно пшениця. Дошла до ціни 28 зл. за 1 сотнар. Єст то ціна, яку плачено в добры часы перед сесома роками. Теперешнє подорожене спричинили велики закупы Німеччини и Италии. Кажда с тых держав купує по 100.000 вагонов пшеници. Гварят они, же у них в том році был неурожай, але здає ся, что ест иша причина тых закупов. Єст то віроєтно подготовка до воїни. Обі державы хотят чим скорше запасті ся хлібом. 100.000 вагонов, то 10 мільйонов сотнаров. Така маса хліба може выстарчити для 3-мільйонной армии на 2 роки. Такоже Англія закупила масу зерна в Америці.

В Німеччині привертают панщину. Недавно оголошено закон, который боронит роботникам, которы робят в німецьких фабриках, міньяти місце роботы. Кромі того ест там сильный терор. „Прагер Тагблят“ подає, же в послідних днях в ріжных закутинах краю арестовано около 300 роботников, в том числі 80 с Берлина. Всім зашмаряют зраду стану.

Берлін: Дня 27. грудня вечером вибухнуло в тунелю находячою ся в будові підземной жел. дороги, в одном с найрухливших місць столиці Німеччини пожар, которого причина ест дотепер незнана. Акция гашення тогого пожару была трудна. Сторожа пожарна робила в противдымных масках и уживала апаратов с окисю. Пожар тот повстал в том самом місци, где прошлого року завалил ся тунель підземной жел. дороги. По цілоночной роботі многих отдельов пожарной сторожи удалилося пожар згасити. В тунелі была така спека, же металевы части сикавок потрафили ся ростопити. Покаль тунель не оступит ся, ест опасность, же могут запалити ся пальны материялы, находячи ся в шибі. Деревяне опалюване шибу згоріло совсем. Втраты сут велики и не можна их на разі оцінити. Жертв в людях не было.

Рим: Найважчий вожд абисинський рас Имру, который до послідного часу воєвал с италиянами в западной Абисинии, поддал ся Италии разом с цілим отдельом войска числячим 500 вояков. Переграт он над ріком Годзеб в районі Дзимма рішаючий бой с италиянским експедиційним отдельом. Урядовий комунікат, подаючий до відомости факт поддання ся раса Имру потверджают, же тым самым уж ціла Абисинія ест опанована через италиянов.

Рим: В місті Варесе, столиці однай провінции в полночной Италии, мала місце в понеділок страшна катастрофа. В полудневих годинах в часі найбільшого уличного руху наступил вибух газного перевода. Сила вибуху была величезна. Як донесли початково, 7 людей понесло смерть, а 15 людей ест так тяжко раних, же часть их умре от нанесеных им ран. Гук чути было на пару кільометров вокруг. От вибуху вилетіли в воздух велики куски бруку и камені. Тіла гдекотрих жертв найдено дост далеко от місца вибуху, которые ест покриты розвалинами.

Тіла сут так змасакрованы, же не способ их познати. Ест обава, же кромі найденных забитых сут іще інши забиты и же тіла их сут привалены и найдут ся аж по спрятаню розвалин.

Вашингтон: Офіційно доносят, же правительство Злуч. Держав А. П. позволило вывезти с Америки до Іспанії для мадритецького правительства 18 аероплянов и пару тонн воєнных материялов. Американске правительство твердит, же через позволене вывезти воєнны материялы для Мадрите, оно не дає помочи воюючої стороні, бо ани повстанцы ани мадритецьке правительство не сут воюючими сторонами. В Іспанії — по словам ам. правительства — веде ся воїна не с другим правительством, а с повстанцами.

Москва: Агентство „Тасс“ опубликовало недавно: В виду того, что Германия не платит за доставлены ей с Советов товары полноцінной загранициной валюты, зменьшат ся експорт советских товаров до Німеччини.

Токіо: Меже Советами и Японіом заключено договор, относячий ся до ловлі риб на водах японско-советских.

Вісти с краю.

Новы гроши, а именно 2 и 5 злотовы сребряны появят ся в найближших днях. Величина тых монет ест така сама як теперешних. По одной стороні монеты находит ся орел, а по другой корабель.

Заряджене министра финансів, вводяче новы гроши появило ся уж в Дневнику Законов.

Гдыня: Дня 24. и частично также 25. грудня м. р. шаліла над Балтийским морем буря. Шалений вітер дул с полночно-западной стороны, а сила его доходила до 10 метров на секунду. На побережі на счастє не занотовано великого знищеня. Буря поломила много дерев, позривала дахи, поперевертала плоты и апісаны. Вітерница была переходяча, бо скоро всьо утихло.

Гдыня: Рыбаки на Гелю зловили недавно незвичайну рибу, звану для свой отражачої брыдоты морском малпом. Має она на собі панцыр с костных пілтоок, а на хребті острый гребенястый нож. Єй тверда, пофалдована скора ест барви морского дна и тому трудно ю узріти. Рыба тота живе в глубинах морських, придержуючи ся приссалками морского дна и живит ся рыбами, не гордячи и надлином. Зловлена морска маіна боронит ся отчаянно, а же важит 3—4 кг. може она не-

раз своим острым гребенем перерізати тонькы шнуркы сіти.

Ковель: Товаровий поїзд, ідучий со стації Сарни до Ковля згубил по дорозі часть свого складу. На стації Стеблі кондуктор спостерег, же бракує 12 вагонов. Выслали зараз льокомотыву, которая нашла вагоны в чистом полі в отдаленю пару кільометров от стації. Як ся оказалось, вагоны оторвали ся и никто с обслуги не спостерег того.

Торунь: В воїсковом шпиталі в Торуню уродила ся дітина, которая мала трое очей. Случай тут заинтересовал сильно лікарі.

Люблін: Перед пару дніми в лісі Липсько под Замостем найдено людські кости. Теперих тайна ест уж висвітлена. Слідство выказало, же сут то кости одной дівчини Елены Боян. Жила она близко с будовельным техником Збигневом Фльорианом. Фльориан, хотячи оженити ся с другом дівчином, хотіл розвязати тоты отношения. Шантажованый через Елену Боян, застрілил ю в часі прогулкы в лісі, где тіло єй подерли дики. Убийцу арестовано.

Львов: Як доносит „Діло“ перед пару дніми мала отбыти ся росправа против Евг. Качмарському, засудженому на 15 літ вязницы в процесі о убийство мин. Перецкого. Акт обжалування зашмаряют єму, же в ночі с 1. на 2. липня хотіл вивертіти дыру в муру вязницы в Брыгидках, чтобы утеchi. Росправу отложено. Боронити буде проф. др. Старосольський.

Варшава: Голосна корупційна афера Ванды Парылевич и тов. розрастат ся до небывающих в суді розміров. Предсказане закончене слідства на січенъ перетягне ся до конца марта 1937. О розмірах слідства свідчат статистичны даны, які предложені судовим елементам. В справі той ест уж 33 томы актов, т. є. перешло 3.500 сторон и парудеся течок, містячих річевы доказы. Дотепер переслухано 50 свідков и в близко 100 случаях жадано описані знатоков граfolігов и переведено 70 ревизии.

Перешло 60 тисяч людей сідит в криминалі.

Ведля вязничой статистыки зробленой на день 1 грудня 1936. р. сідит в вязницах польських перешло 60 тисяч людей. В том числі ест всього 5.100 женщин. В початках вересня число сідячих в вязницах виносило 57.000.

КТО ХОЧЕ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ НА СТАРОСТЬ И РОДИНУ

ОТ НУЖДЫ И ГОЛОДА, АБО ЗЛОЖИТИ ДІЯМ ВІНО.

НЕХАЙ ЯКНАЙСКОРІШЕ

за асекурує ся
в асекураційном Товаристві
ВИТА и КРАКОВСКЕ
во ЛЬВОВІ

Асекурацию принимают на цілой Лемковщині представителі: гг. Осіф Ямовицкій — Кривиця - Село и Михаїл Перелом — Сянок.